

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, December 31-dikén, 1824.

Déli Amerika.

Az Istmusi (Panamai) Ujjságnak egy rendkívülvaló darabjában, a' melly Oct. 6-kán jött-ki, ismét Tiszti-tudósítás találta-tik a' Peruban folyó dolgokról. Ezt is a' Liberátor Bolívar Titoknokja Heres Tamás írja. Szoll a' Perui Státusministerhez Carrióvhoz. Kélt Aug. 27-kén Huenuában, a' hol ekkor volt a' Columbiái armáda fő hadi szállása, a' melly helyly valami 15 Német mérföldnyirec sik R e y e s t ő l, honnét ugyan ezen Titoknok a' maga Junin mellett történt csalárol való tudósítását utóbbszor tette vala. Mostani tudósításának foglalata ennyiben áll: —,

„Az ezen hónap' Augustus' 6-kán Junin mellett előfordult történetek után, az ellenség hozzá látott a' hátráláshoz. Már elvesztette hat tartományait 's hadi seregének felét, melly a' Liberátor ő Excelentizájához érkezett minden tudósítások szerént 2500—3000 emberekre alá szállott, 's mind testi mind lelki erejére nézve elgyengült. Nihellyest szélső vigyázó csoportjaink feléje közelítenek, ő azonnal hátrál, úgy annyira, hogy lehetetlen olly sebessen kísérni, mint ő jut. Már sok elesei 's egyéb hadi készületi nyereségre laptunk, 's nem soká többet is remélünk. A' Columbiái armáda az ellenség szökevényei által naponként erőssödik.

„Generális La-Serna, a' Spanyol Vice-Király, a' maga seregeit Canterrakkal Anahuayalesnél összcساتolta, de csak a' maga Láncás testörzöjével. Valdez Potosinál fokszik 2—5 Spanyolokkal, és az Ola-

neta' mozdulásait tartja szem-ügy alatt, a' ki 4000 emberekkel, hasonlóképpen Spanyolokkal, Tupizában tanyázik. Egy proklamatio által, mellyet Valdez kiadott, az adódott ujjában tudtukra, hogy Olaneta a' Függetlenség' ügye mellé állott (ezt hajos hinni), és a' Saltai patriotákkal egy kézre dolgozik.

„Egy csapatunk, a' melly Huankavelika felől Huamanga felé folytatta útját, 172 ujj Anglus puskát és feles munitziót fogott-el, mellyeket Oberstlieutenant Dias, Icából Huancayo felé szállított, a' ki ezen hadi készületekkel együtt maga is elfogott. A' Columbiái armádanak egy része az ellenséget kíséri és tartja szemmel, a' más része, ez előtt öt napokkal, Huamangát elfoglalta. Hónap Liberátor ő Ex-ja is megérkezik ide. Némelly ellenséges tiszteltől, kik itt vitettek által, 's néhány Cuscóbol ide érkezett személyektől is, az ellenség' állapotjáról igen fontos környü-állások adattak értésünkre. Ezelbe helyhezettvén bizodalmat a' Liberátor' ur, 's azon plánomot követvén, hogy az ellenség egy csapással semmivé tétetődjék, azt parancsolá nekem ő Ex-ja, hogy tegyem bizonyossá Uraságtokat affelől: Hogyakár melly össze-szött-font végső plánizálásai legyenek is az ellenségnek 's akár melly reménségektől tápláltassék is: Perunak szabadsága mindazonáltal, mind ezek mellett is megezen 1824-dik eszt. meg fog a' Szabadító armáda által erőssíteni.

„Örvendezve jelenthetem, hogy Liberátor ő Ex-ját a' föld' népe mindenütt háladással és örvendezéssel fogadja, és ser-

geit oly nagy készséggel segíti, hogy ennél többet mi magunk se kívánhatnánk. Ó Excellenciája azt kívánja, hogy Uraságok ezen tudósítást a Tiszti-karok között czirkulártassak, hogy minden ember vehesse eszébe, hogy melly jó következtései légyenek azon áldozat-tételeknek, a mellyek Perunak függetlenségéért és szabadságáért tétetődtek."

A Panamai Ujjságnak October 10-dik napján költ darabja szerint illy proklamációt vagy Meghívást intézett a Liberátor a Peruban csatázó Szabadító (Columbiai) armadához: —,

„Katonák! Azon ponton állatok, hogy a legnagyobb dolgot, melynek véghez vitele valaha emberi erőre bízott, tudniillik egy világnak a rabszolgasági járomtól való megmentetése, véghez vigyéttek. Katonák! Az ellenség' sergei, kiket néktek semmivé kell tennetek, azzal kérkednek, hogy ők már 14 esztendőktől fogva győzedelmesek: ezeknek tehát valóban méltóknak kell lenniük arra, hogy vélettek, kiknek fegyvereitek már ezer veredésekben fényeskedtek, megmérkezhesenek, Katonák! Peru és egész Amerika várják tőletek a' békességet, mint győzedelmeskedetek' gyümölcsét, 's még maga a' Liberális Europa is elragadtatással függeszti szemeit reátok, mint hogy az Ujj-világ' szabadsága az egész föld' kerékiségének reménsége. Hát sikeretlenül kellett volna-e néki hozzátok bizni? Nem, nem: ti meggyőzhetetlenek vagytok."

A Perut illető újabb tudósításokban következő környulállásokra találunk:

Egy Pascói levél, melly a Junini csata után harmad nappal Aug. 9-kén indult útnak, nagyon magasztalja a Bolívar' személyes vitézségét, 's azt is erősíti, hogy nem csak a' Columbiai hanem

a' Perui Vasasok is, mint valóságos vitézek úgy veredtek. Ezen Vasasok most Junini Huszároknak nevezetnek, 's ezek teszik most a' Perui független armáának legmegkülömböztettebb csapatját. Ugyan ezen írás szerint a' Canterac' vezérlése alatt lévő Spanyol lovas sereg egészen elszélesztődött, sőt a' gyalogság is elgyengülve látszik lenni. A' halmaradózó katonáknak, kiket a' Bolívar' kiküldetett csapatai összefogdosnak, a' lábaik nagyon összedagadoztak. A' Columbiak olly gazdag ragadományokra tettek szert, hogy némelly katonának 50 és több Duplás Aranyai. (Duplonyai) is vagynak.

Egy más levélben, a' melly Huasaból Aug. 22-kén indult ezek mondatnak: — „En tegnap érkeztem Jaujából ide. A' mi armádánk már háta mege hagyta Isuchakát; avagy már Huamanga felé kell útnak lennie. A' Gothusok (Godosok; ez egy gúnyolódó szó; ezzel az Amerikaiak a' Spanyolokat vagdalják) legnagyobb rendtelenséggel futnak. A' foglyok' és szökevények száma szörnyűség; a' munízióknak sokféle nemeit, mellyeket nyertünk, nem is említjük. En bizakodva hiszem, hogy a' Peru ellen való hadakozás a' végéhez közelit." —

Még egy levél Truxillóból Sept. 28-kán: — „A' Bolívar' győzedelmeinek következtései hitel-celttelválnak tetszenek lenni. Az ellenség elhagyta a' gazdag Jaujai völgyet, 's a' magazinumait, a' mellyek mind tele voltak, bantás nélkül a' háta megett hagyta. A' Liberátor 15-dikén az első Osztálya már Huancayóban állott. Callaóban csak egy kisded Spanyol örzősereg találtatik; egy csapatunk már oda útnak indult. Royalista Generális Rodil e' hónap' 16-kán a' lovasságot, melly eddig Limában kvártélyozott, onnét elküldötte, hogy útját leán által folytatván, magát a' futó armadához csatolja; Rodil

pedig maga a' gyalogsággal a' Callaó-i kastélyba zárkózott-bé, melynek ostromlásához mi haladék nélkül hozzá kezdünk. A' Lima-i politikai Igazgatás Unanue úrra bizattalott, a' hova innét Truxillóbol Gen. Lafuente úr is több tisztekkel együtt útnak indult."

Ugyan csak Truxillóbol October 1-ső napján: — „A' derék Generális Nicochea Sept. 10-dik napján megsebesedve az armadától ide vissza érkezett. Néhány Perui emberek hozták a' vállaikon. Mint a' Junini győzelmések között az egyiknek, az egész nép felbuzdulással elébe menvén innét, látása által egész a' könyhullatásig megillettetett."

Nagy Britannia.

Az Anglus Kurir illy megigazító jegyzéseket bocsátott Dec. 14-kén világ' elébe: — „

„Mint hogy Ministereink ezen utóbbi napokban gyakori tanácskozásokat tartván, ezek a' mi külső politikánkra 's belső állapotunkra nézve több féle hírekre alkalmatosságul szolgáltak, 's ezen hírek között némelyeknek a' mi Közönségünk hitelt is adni látszott: mi jónak találjuk ezek eránt a' Közönséget, következő jegyzéseink által megnyugtanni.

„Hogy célunkat annál jobban elérhessük, jónak tartjuk ezen szárnyra-kerkedett híreket következő Classisokra osztani: — 1)ső az, hogy a' Ministerek minden napokon össze gyülekeztek — 2)dik, hogy Lord Liverpool leakarja tenni a' Ministerséget, 's hogy ha ez megtörténik, micsoda következései lehetnek — 3)dik, hogy az Orosz Birodalommal nem nagyon barátságos vetekedések fordultak volna elé, és hogy Stratford Canning úr Petersburgba fogna küldtetni — 4)dik, hogy az Amerikai Respublikák között némelyek haladék nélkül meg fogának esmertetni.

„A' mi az elsőt illeti, erre elég lesz csak azt megjegyezni, hogy nálunk az esztendőnek ezen részében mindenkor szokás az, hogy a' Ministerek egygyütt tanácskozzanak, 's a' fennforgó tárgyakat a' Karátsoni inncpek előtt elvégezzék. Ezen tanácskozások eddig November' közepé táján szoktak volt kezdődni: hanem, mint hogy semmi olly nevezetes kérdések nem forogtak-fenn, a' melyek haladást ne szenvedhettek volna, erre nézve halasztották azt Ministereink December' kezdetéig, 's ezért vala már most szükséges, hogy tanácskozásait minden napokon tartítsák.

„A' másodikat a' mi illeti, igaz az, hogy a' mi fő Ministerünk Lord Liverpool úr' egészsége nem olly jó, mint azt barátjai 's az egész Ország kívánhatnák: de örvendünk kell, hogy csakugyan még se' olly rosz az egészsége, hogy a' miatt magát a' Ministeri foglalatosságokkal összekötött strapáziáktól elvonni kéntelenítene. Nem is lehet ettől semmit tartanunk. De más felől azt se' tudjuk: hogy mit nyerhetnénk ezen változás által, következő képpen, hogy miért kellene ennek megtörténni.

„A' mi a' 3-dik pontot, az Orosz Birodalommal való Diplomatiikai vetekedéseket illeti, természetesen feltehetjük azt, hogy a' Petersburgi és Anglus Kabinétek között ezen szempillantásban némiméü fontosságú tárgyaknak kell fennforgani, különben nem lett volna szükséges az, hogy egy illy megkülönböztetett Diplomatiikus emberünket, milyen Stratford Canning úr, Petersburgba küldjük. Hanem azt erősihetjük más felől, hogy ezen vetekedések egész a' mai napig legbarátságosabb lélekkel 's azzal a' szíves kívánsággal folytattattak, hogy kielégítő módon végeztethessenek-el, a' melyre nézve semmit se' lehet kételkednünk azon, hogy Stratford Canning úrnak Petersburgban való

jelenléte a kérdésben forgó pontokat hamar el fogja igazítani. A legfőbb pont azt a régen fejt forgó kérdést illeti, melyet az Orosz Birodalom a Csendes Óceánus északi partjaihoz való jusa eránt fel-tett. Ezen jusok, mint tudva van a dolog, Nagy-Britanniának és az Észak-Amériikai egygyesült Státusoknak az említett partokon való tengeri és szárazsi birtokaitat illetik; és nagyon lehet kívánni, hogy a dolog végképpen eligazittassék, minckelötte öszszeszóvódottabb ábrázatot venne-fel. Mint feltehetjük a Görögök ügye is elé fordulhat. De mind ezekre a két kérdésekre nézve megnyugtató fogantját várjuk a Stratford Canning úr küldetetésének. Az elejébe adatott utasítások s az ő talentumai okot adnak, hogy mind ezeket reménlhessük.

„A mi a 4-diket illeti, fel se' tehetjük hogy Ministereink a köztünk és ezen Amériikai Státusok között fennforgó kérdést megfontolni elmutatták volna. Azonban hitelesen erőssíthetjük, hogy semmi olly véghatározást nem tettek, a mi az ő eddig tartott politikájokon valami változást okozott volna. Ezen kérdést egyedül csak Nagy Britannia' haszna fogja meghatározni.

A' Londoni Stárnak Dec. 15-án költ darabjában illy Czim alatt: Stanhope Ester Aszszony, kövelkező dolgokat bocsátott közre: — „

„Talám sok Olvasójink elélejtették már, hogy egy Lady Stanhope Esther is él még ezen világon, mint hogy az ő Aszszonysága' neve azon fontos tudósításokban, melyek az úgy nevezett módi-világ' külömb-külob mozgásait a közönség előtt naponként hirdetik, már régen elé nem fordult. Ezen tudósítást az Oriental Herald Kiadója Buckingham úr bocsátotta közre. Annak Írója maga személylye-

sen meglátogatta a Siria' és Palestina' vidékein lakó Arabs törzsök nevezetek között ezen nevezetes aszszonyjának mostani lakhelyét, s rendkívül nagy barátsággal fogadtatott fölle. Feltehetjük tehát hogy ezen tudósítást, minden Olvasójunk, kiváltképpen pedig az érdekeltebb Nem, ahhoz méltó érdeklenséggel fogja olvasni.

„Lady Stanhope Esther, barátságának s közelről való rokonságának a nagy híru nevű Minister Pittnek meghalálása után a maga gyengélkedő egészségre nézve olly tanácsot kapván Orvosától, hogy az Augliai lakást hagyja-el, ő ezen tanácsának engedelmeskedett.

„Angliat elhagyván, minckelötte Francia, Olasz, Görög és Európai Török Országokat által útozta s egy időig Konstanstinagolyban mulatott volna, onnét Egyiptomba vette útozását; Cairót meglátogatta, s talám ő volt az első Angliai Dama, ki a Memphisi omlásoknál a Gizéhi nagy Pyramist látta. Cyprus szigeténél hajótörést szenvedett s azután néhány Anglusok társaságában, kik közt volt az az esmeretes Bruce is, a ki Párisban Generalis Wilson Robertel együtt, Gróf Lavalettét, midőn már nem soká megölték volna, a tömlőzéből kiszabadították, útját Palmyra felé a pusztá Arabiába vette. Későbbre Syriának minden nevezetesebb városait, Jerusalemet, Damaskust, Baalbecket, s a többeket is, meglátogatta, s ezen Országot és ennek népét úgy meg kedvelte, hogy végezetre eltökéltette magában, hogy valameddig Napkeleten lenne maradása, addig nyárban örökké a Libanus' hegyén, telben pedig Sidon mellett, melynek most Saida a neve, vegye lakását.

„Nyári lakása Stanhope aszszonyságának a Libanus' oldalán a hegynek teteje s azon része között, a hol az erők vannak, középben találtatik, melyre nézve annak nyárba is hóval befedeztetve lévő és

így többnyire kedves híves szőlőtől frisstődő, 's kellemetes árnyékokkal 's forrasolással bővülendő részein tölti az esztendőnek melegebb napjait.

„Téli lakása a 'tenger' partján egy olly épületben van, a' melly régen Görög klastrom volt, 's ő ezt most bérben tartja. Ezen épület Saída városától 5—6 mértföld távolságra a' tenger' partján talaltatik és a' tengerre néz. Négy szegletre van építve; az udvara, a' melly mostszép Anglus kerté van változtatva, belől a' négy oldalai közt talaltatik. A' szobák' ajtái mind ezen kertre nyílnak. A' szobák nem nagyok nem is tekintetesek, hanem szépen felkészítetre vangynak Anglus ízlés szerént. Midőn az Író a' Ladyt meglátogatta, a' hozzátartozó személyek voltak: egy Anglus Orvós, ki a' klastromtól valami egy Anglus mértföldnyire lévő házban lakott; egy Anglus házi-udvari-mester; egy Anglus szolgál; egy Titoknok, a' ki ott a' Levantén született; 's még néhány férjfi és aszszony cselédek, kik mind ott születtek.

„Rendkívülvaló kedvellője lévén a' szép lovaknak, egy kicsiny ménest tart, melly a' legszebb és leghíresebb Arabs-fajtákból áll. Némelykor ki is lovagol. Közönségesen 8 órakor szokott felkelni; 10-zig sétálni vagy lovagolni szokott; ekkor Anglus módon falatoz, 's azután levelet ír vagy maga, vagy diktál a' Titoknokjának; ezt végezvén ismét sétálni vagy lovagolni megy'. Nap' lementekor asztalhoz ül, a' melly éppen mértékletes, nem tékozlott nem is sugori; az estvét beszélgetéssel tölti 's éjjelfélkor lefekszik. E' volt élete' rendes módja, mikor az író nálla járt. Ha jól tehetett, arra semmi alkalmatosságot el nem mellőzött.

„Az Európai és Indiai előkelőbb emberekkel külömkülömb nyelveken való levelezést folytatván, ennek tárgya a' barátsági nyilatkozatásokon kívül a' hazára

nézve mindenkor valamely hasznos iparkodás, melynek jó következései latszóttak. Azolta, hogy Lady Stanhope Syriában letelepedett, előkelő Török férjfi ruhát viselt, a' melyre csak az által indítatott, hogy addig valamikor Anglus öltözetben mutatta magát, a' nép mindenkor öszszefutott csudálására, a' Törökaszszony ruhát pedig azért nem kedvelte, hogy abban a' teste nem mozoghatott szabadon, 's nem nézhetett sőt nem is lélezhetett benne tetszése szerént. Hasonló alkalmatlannak találta a' férjfi Anglus öltözetet is. Csak a' Törökök' férjfi öltözetben találta meglegedését, annak bőv és ránczos szabása miatt, 's azért is, hogy az a' testnek növést telyesen elfedi, 's következésképpen az illendőséget semmi tekintetben meg nem sérti, egészen szabadon csik benne minden testi mozgás, és semmi szemebetünést nem okoz. —

„Ötet a' lakosok közönségesen így nevezik: Bint-el-Melek, vagy Bint-el-Sultan, a' melly ezt teszi: Király' Leánya; 's azt tartják rolla, hogy Isteni-lelkésítéssel bir, és erre nézve a' Gondviselésnek különös oltalmazása alatt van. Ezért történik, hogy az Arabsok ezerféle anekdotákat 's nevezetességeket beszélének felőlle, de a' mellyek, ha az ember azokat a' mesélő nagytól megfőszlja, mind csak holmi emberi módon megeshetott cselekedeteknek tariathatnak. Innen veszi magát az a' nagy tisztelet, melyben ötet a' nép tartja, 's az ő Országló-tisztségekhez való nagy befolyása is, a' melly által ő sok nemes és hasznos cselédszöket végre hajt. Ennek megmutatására, mint példát egy Francia Obersternek történetét hozza-fel ezen levélnek írója, a' melly történetről a' tulajdon maga tapasztalását köti-le bizonyosságul.

„Ezen Francia Inzsinnör-Oberster azt cselekedte, hogy a' Lady Stanhope' intése ellen az Ansariai hegyek közzé igen na-

gyon bemenni mérészlett, a' hol ő, mint néki ezen aszszonyág megjövendőlte vala, előbb kiprédáltatott 's az után maga is meggyilkoltatott, hanem a' Lady Stanhope' befolyása oda vitte az Aleppói Basánála' dolgot, hogy ez, számos fegyvereseket rendelnek-ki, kik a' holt testet megkeresték és vissza hozták, elragadoztatott vagyonának nagyobb részét megtalálták 's a' bűnösöket megbüntették."

Spanyol Ország.

Az egész Királyi familia Maximilián Sakszoniai K. Herceggel 's a' leányával Amáliai Princzaszszonnyal egyetemben Escuriálben egéségesen töltötték idejüket, a' honnét Dec. 13-kán szándékoztak Madridba való bemeneteljeiket tartani.

Azt erősítik, hogy a' Király ujj Amnestiát akar kihirdettetni, melly szerént, kevés névszerént megneveztetett személyeket kivévén, minden egyéb revolúziós Spanyoloknak meg fog bocsátni.

Némellyek pedig azt akarják tudni, hogy az Inquisitzió ismét felállittatik, és hogy a' Santiagói Érsek leszen a' Nagy-Inquisitor.

Azon 25,000 emberelből álló Francia sergen kívül, melynek Spanyol Országban lejendő maradása eleintén meghatározatott vala, egy újabb Kötés szerént még 6000 Francziák határozottak-meg a' további ott maradásra.

Vittóriából írják, hogy azon Trappista Barát, ki a' Spanyol Revolúzióban mint katona Vezér magát megkülömböztette, Dec. 9-dikén Logronóba megérkezett.

A' férjfi és aszszony Trappista-barátok Er. Országban.

A' Karthusianus (Camaldulensis) szerzet, melyet szent Bruno 1086-ban

szerezett, minden Szerzetek között legszorosabb régulákat tart, 's ennek Klastroma, melynek La-Trappe Apáturság a' neve, az, hol a' kisabott régulák legponosabban megtartatnak, mellyek között ezek a' főbbek: a' minden emberi társalkodástól való megválás; az örökfe való halgatásnak felfogadása; a' dolgozás; koszt, 's ruházat és alvás béli legkeményebb élet módja; szüntelen a' halállal való foglalatoskodás, 's több ilyenek.

Ezen Szerzet' tagjai a' Revolúzió alatt elszéledve, részint Angliába részint Helvétziában találtak menedeket: hanem a' Revolúzió után Francia országba ismét vissza gyülekezvén 's az ő Szerzetjeik 1816-ban ismét felállittatván, már ma ismét olly számmal vagynak, hogy az ő Fejek az Abbás de-la-Trappe, 16 Trappista Barát és Barátaszszonyi Egygyesületeket számlál maga alatt. Az Apáturság a' maga előbbeni helyét magának ismét megvásárlotta, 's azt a' maga régi intézeteihez hozzá alkalmaztatta. Az Apáturságnak már 150,000 Frankokból álló birtoka van, 's a' tulajdonos vagyont. még most is folytában vásárolja; az útzókhoz, idegenekhez úgy, mint a' honnaldhoz, sok jóval viseltetik; így tehát azon időhöz, midőn esztendei jövedelme 50—60 ezer Frankokra telt, 's a' midőn a' tagok száma 200-ból, a' töllök segedelemmel élőké pedig 6000-ból állott, siető lépésekkel közelít, 's méltó arra, hogy mostani valóságos minémüése a' közönséggel megismeressék, a' melyre jó segittséggel lehet az a' könyv, a' melly mostanság illy Czím alatt kijött: — „Promenade au Monastere de-la-Trappe“ — az az (Kisétálás a' Trappisták Klastromához).

Itt következnek némelly jegyzések ezen Kisétalásból: —,

„A' kisétalók vagy inkább Látogatók néhány felvilágosodott elméjü Párisiak valának, a' kik legjobb buzgóságtól lelkesít-

felve ezen intézetet megesmerni 's felölle ítéletet tenni kívántak. A' régi Apaturság' intézeteit részint a' maga omlásaiban heverve, részint már újabb intézetek által felelevenülve lenni találtak. Ezen Apaturság az Orné' departamentjének azon vidékén, melynek régi neve. Perche, Montagne mellett valami két órányi távolságra találtak, 's a' Soligny nevű közönséghez tartozik. A' vidékén halmok találtak, a' mellyek erdővel vagynak benöve.

„Az épületbe egy kapun és egy oldalfélt lévő ajtón lehet bemenni. A' kapu felett egy vakablakba helyeztetve áll Szűz Mária, 's mindjárt alabb ezen szavak olvastatnak: Domus Dei (Isten' háza).

„Belépvén a' látogatók, a' kapus őket, halgatva, egy távolatska lévő szobába utasította, a' hol egy táblán, melly a' falra van helyeztetve, azon regulák vagynak megíratva, a' mellyeket az ezen épületbe jövő idegeneknek meg kell tartani, 's a' mellyeket minden ide bejövőknak meg kell olvasni. Ezen regulák között találattik: hogy magát mindenek becsületesen és illendően viseljék; a' Barátokkal beszédbe ne elegyítsék magokat, őket a' magok munkájokban ne akadályoztassák 's több effélék.

„A' szobában külömb-külobb felírások és Bibliái mondások találtak, p. o: Mennél terhesebb az élet, annál csendesebb a' halál. Maté V 6. XI. 30. — Egy fertály óranak eltelése után két Barátok lépven-bé, hiterjesztett kezekkel magokat a' földre, hosszában, levetették, 's homlokjokkal a' földet megérintették. Egy minutum múlva felállván Deáknyelven imádságot tartottak, 's az után az idegeneknek nagy alázatossággal 's halgatással intvén, hogy üljenek-le, eltávoztak. Egygyik közülök valami 25 esztendőös piros orozájú ifjú, a' másik valami 50 esztendőös erős ember vala, 's úgy látszott, hogy mind kettejekek egészes teste azt bizonyítja,

hogy a' kemény vagy sanyarú élésnek módja a' testnek is nagyon használatos lehet. Az ő öltözetjek egy hosszú, durra, fejeres-barna gyapjuból szövött tsuktyás bő-ujas barátruha, melly a' labok' ikrájáig fel van hajtva, és bőr szíjjak által felakótvé, a' melly szíjjak az oldalfélt talaltató 's a' ruhoz varratott karikákon van által házattatva.

„Ezen felső ruha alatt valamivel finmabb gyapjuból való, botos-kapuzás, hosszú, bő, fejer labravalót, 's rettentő nagy fa czipőköt viselnek, a' melly utolsó szálmával van kitömvé. A' tsuktyajokról a' melly fekete gyapjuból készült, elől-hátul két, egy labnyomni szélességű pántlikaforma szolgál le a' térdelig, melly a' derekaikat által kötő fekete bőrből való övezettel egy keresztet formál. Bat felől egy Olvasó és egy kés függ le rólok.

„A' templomban fejer gyapjuból szövött nagy, csuktyás és újas köpenyegot szoktak magokra venni, de a' templomon kívül és kivált munka közben soha se. Ennek ők Coule, Cucula nevet adnak. A' szolgálátot tévő Barátok abban különböznek a' többektől, hogy nekik szürke felső ruhájok. Se' éjjel se nappal nem vetkeznek le; egy hónap alatt csak egyszer változtatják ruházatjokat, midőn az megmosatik. Hajokat szakállakat mind leberetváltatják, csak fejek' tetején hagynak egy keveset, valami újni szélességűt.

„Az épületben csak hárman találtaknak, kiknek az idegenekkel beszélteni szabad. Ezek: a' házi udvarmester (hotellier), a' pincze mester (Cellerier), és az Orvos. Az első az ő tulajdonképpen való Czerimonia-mestnrjek, ki az idegeneket az épületben körül vezet, 's minden szükségéikről gondoskodik.

„A' Barátok' szobáiban nincs semmi házi butor, se' ágycs' ágyfa. Mindenik különkülön hál egy olly deszkán, a' melly két labnyira áll a' földtől, koporsó forma

fő és oldal-deszkákkal pártányoztatva. A' deszkára valami durva lepedő van szegez-
tetve, nem mátráz gyanánt, hogy lágyab-
ban fekhessék rajta az ember, hanem csak
hogy a' ruháját a' kopasz deszka olty na-
gyon ne szaggassa. Ezen ágyak egy láb-
nyomnyival mind rövidebbek, mint kelte-
ne lenniök, hogy az alvó egészen soha ki
ne nyútozhassék.

Portugallia.

A' Lisbonai Udvari Ujjságban illy Kirá-
lyi Végzés találatik: —

„Előmbé adattatván, hogy Lovaska-
pitányok Jose Carvalho, Jacinto Mencees
Susa Ralvoso Antal, Cesta Antal Ferencz,
Hadnagy Santos Manoel, 's Zászlótartó Jo-
se Botelho Sándor, mindnyájan a' 9-dik
számú Lovasregement béli tiszték, mely-
ben az én Királyi személyemnek 's a'
Státusnak szolgálni szerencséjek vala, az
ő szolgálatjoktól elválhatatlan egyenességet
fére tévén beszédjeik és nyilatkozatásaik
által az én Országlásom, 's Felsőleges jusaim
megsérthetelenségek eránt telyes hűségte-
lenséget mutattak-ki 's a't., — és mint hogy
én, mint illik, az én hűséges alattvaló-
jimmnak tartozó elégtételül olly példát aka-
rok tenni, a' melly azoknak, kik a' hű-
ségnek és kötelességnek bizonyos ösvé-

nyétől elállani még megpróbálnák, meg-
intés pyanánt szolgáljon, illeendőnek tar-
tottam a' nevezett tisztéket szolgálatomból
elkaldeni. Kélt Nov. 15-kán 1824-hen. —

„A' Király

Egy hasonló kifejezésből álló Vég-
zés által a' Tras-los-Montesi Veteránusok'
Majorja is hasonló elbocsáttatást kapott.

Brasilia.

A' Császár olly intézetet állított-fel
több Regimenteknél, hogy Professzorok
rendeltetvén oda, az altisztéket és katonákat
a' Lancaster módja szerént tanítsák.

A' főbb Tiszti-karok meghívattak,
hogy magokat a' Nemzeti testörző közzé
írassák-be.

Már 26 erősségi pontok készülték-el
Rio-Janciro körül a' hova a' Császár most-
tanság már kinevezte a' Kommandánsokat;
a' több erősségeken is nagy szorgalmatos-
sággal dolgoznak. A' császár olly állapot-
ba helyhezteti ezen várost, hogy semmi
megtámadtatástól ne félhessen.

Azon idegenek, kik arra elajánlják
magokat, hogy addig, míg Portugallia
Rio-de-Jancironak függelenségét meg es-
méri, a' Brasiliai tengeri fegyveres erőnél
fognak szolgálni, olly ajándékokat fognak
kapni, a' mennyi az ő mostani zsóldjok-
nak fele része.

Vége az 1824-dik esztendő' utolsó Semestrisének.

Még a' jövő Posta napon minden eddig volt Tisztelt Olvasóijnkhöz el fogjuk küldeni
Ujjságunkat. Azután pedig csak azoknak folytathatjuk, kiknek rendeléseik ad-
dig megérkeznek.